

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 « 05 »
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 « 50 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, október 1.

A nagy nap.

»Ki kell bontani azt a zászlót, hogy lengjen bátran, szabadon.« Az új ezredév kezdete, nemzeti dicsőségünk új hajnala lett. Hányszor próbálta az erőszak sárba tiporni ezt a zászlót, de nem fogott azon a sár, tisztára mosta vérevel a nemzet. Hányszor próbálta a fanatikus fajgyűlölet, hányszor a haza parazitái bemocskolni ezt a szent jelt, de csak önmagukat sikerült, zászlónk tiszta maradt, s most nemes tette által maga a király tesz bábér koszorút reá.

Fel tehát a zászlókkal, hogy hirdesse, hogy ma is hatalmas, ma is tisztelt a magyar. Sokszor elhalványult ősi dicsőségünk. Jó szomszédok rossz hírünkkel károgták tele a világot, tudós diplomaták elpalástolták nemzeti önnállóságunkat, még a művelt nemzetek sorából is kitagadtak volna bennünket. De jön egy hatalmas császár és messzeható szavával mond elismerést multunknak és jelenünknek.

Régi dicsőségünk felragyogott az »éjji homályból«, gyujtsunk hát örömtüzeket, kivilágított anyáink hirdessék, hogy méltó öröme van a nemzetnek.

A harangok ünnepet fognak hirdetni, nagy nemzeti ünnepet a király nevenapján, annak az ünnepét, hogy a király szíve összeforrt a nemzetével és megértette multját, szép reményekre jogosította a jövőben.

Akiben annyi intelligencia van, hogy e nagy történelmi mozzanat horderejét megérteni képes, az nem maradhat el a templomból, az lehetetlen, hogy hála telt

szívvel ne sóhajtana fel ősei Istenéhez, ki ilyen ünnepnapot adott a magyarnak. Így akarja megülni Nagyvárad a király születésnapját, Hlatky Endre indítványára, mindnyájunk óhajására.

Fel lesz lobogózza a város, kivilágítva a lakások és hálátadó néppel teli a templomok, mert eljött, aminek jönni kellett »a nagy nap« amely után, hő ima epegett százezrek ajakán.

Hlatky Endre törvényhatósági bizottsági tag tegnap délután 5 órára a városháza nagytermében értekezletre hívta össze a városatyákat, hogy megállapítsák, mi módon fejezze ki Nagyvárad város polgársága hódolatát, köszönetét ő Felségének, a magyar nemzet nagyjainak emelendő szobrok felállításának elrendelése iránt.

Az értekezleten jelen voltak: Hlatky Endre, dr. Bozóky Alajos, Schöpflin Ágoston, Tóth Márton, Dus László, dr. Friedländer Samu, Kunyhóssy János, dr. Sipos Árpád, dr. Hoványi Gyula, Huzella Gyula, dr. Baróthy Ákos, Frankó Endre, Papp János, dr. Vári-Szabó Béla, Déry János, Weiszlovits Adolf, Diósi Lajos, Nyiry István, Stark Gyula, dr. Grósz Albert, Kékus Viktor, Hoványi Géza, Mihelyi Adolf, Mezey Mihály, id. Gyalóka Lajos, dr. Bulovszky József, ifj. Rimler Károly, Száhländer Károly, Büscsi László, Kaczián Károly, dr. Munk Béla, Stern Hermann.

Hlatky Endre az értekezletre összegyűlteket üdvözölte s kijelentette, hogy nem csak a saját jószántából, de Kunyhóssy János és mások felszólítása folytán is párttekintetek nélkül hívta össze a városatyákat, hogy király ő Felsége nem rég megjelent legfelsőbb királyi kéziratának mintegy visszhangjául szeretetük, hódolatuknak és köszönetüknek kifejezést adjanak. Az egész ország ünnepel, Budapest fényes világitást rendezett s másként is kifejezte

hódolatát a Felség iránt. Czélszerűnek látták, hétfőn a király nevenapján a rendkívüli városi közgyűléstartását s ez iránt kérvényt intéztek a főispánhoz. A közgyűlésen indítványt fognak tenni, hogy a törvényhatóság a szobrok felállítását elrendelő királyi kéziratot jegyzőkönyvbe iktassa és hódoló feliratot intéz király ő Felségéhez. Ezen kívül helyes volna, ha a király nevenapján kivilágítanák a várost, s minél nagyobb számmal jelennének meg délelőtt 9 órakor a r. kath. székesegyházban tartandó hálátadó istentiszteleten. Mintegy tüntetőleg ő Felsége mellett, a városházáról vonulnának ki a székesegyházhoz.

Hoványi Géza csélszerűbbnek vélné, ha az istentisztelet után, hétfőn délelőtt 11 órakor tartanák meg a rendkívüli gyűlést.

Gyalóka Lajos szép beszédben a Hoványi Géza indítványát pártolta. Ő Felsége tette oly történelmi tény, hogy a magyar nemzet azt kelőképp nem hálálhatja meg. Eddig azt panasztuk, hogy a dynasztia nem érez velünk. Most midőn a koronás király így megdicsőíti a multat, nem lesz egy ember sem e városban, aki nem ünnepelne, nem világitana. Világítsák ki az egész várost. A királyi kéziratot iktassák jegyzőkönyvbe.

Dr. Friedländer Samu szintén pártolta az értekezlet ezután emeltetett, a főispánt kérik fel, miszerint a rendkívüli közgyűlés okt. 4-én hétfőn délelőtt 11 órakor tartassék meg. Ugy a templomban, mint a rendkívüli közgyűlésen a városatyák diszben, minél számosabban jelenjenek meg.

Falragoszon felhívják a város közönségét, hogy hétfőn reggel házaikat lobogozzák fel s este 7 órakor világítsák ki az épületeket.

A közgyűlésen az indítványt Hlatky Endre fogja lelkes beszédben méltatni.

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

A fehér és zöld levél.

Catulle Mendès után: — plex.

Épen, akkor, midőn a fehér papírlapot végigsimítani készülök, melyben a legszindusabb mesék egyikének kell a legrövidebb idő alatt elő teremni, melynek címét azonban ezideig még jó magam sem tudom, éppen abban a pillanatban tolakodik be egy széles, nedvektől duzzadó zöld levél félig nyitott ablakomon át szobámba. Az a fa, mely ablakom alatt áll, a melegövi, exotikus fák közé tartozik, és én úgy érzem magam, mintha engem gunyolni és harcra hívni akarna ez a derült kifogástalanul szép, nyári nap, mintha tudni kívánná, hogy kettőnk közül melyik az, a ki az ő levelét szebb és tanulságosabb tárgygyá képes átdolgozni.

— Jól van hát te ragyogó napsugár, elfogadom kihívásodat. Majd meglátjuk, nem fog-e az én költői mesterségemnek sikerülni szembe szállani a te tüzes sugarakkal, és még oly nagy színpompáddal is! Legszebb mesébe fogok bele most, tartsd magad jól!

— Elt egyszer egy királynő Ázsiában. Olyan szép és ragyogó volt, fénytől és drágakövektől körülvéve, hogy messziről a legsugárzóbb gyémánt könek látszott. A ragyogó szépségű királynő azonban rest volt, borzasztóan rest,

s ezt valószínűleg az a rekkenő meleg okozta, a mi az ő országában uralkodott.

És ámbár csak ugy duskálhatott a szépséges királynő az örömkömben és élvezetekben, sohasem próbálta azt a legesekélyebb mértékben sem megízlelni, annyira rest volt, hogy öt fiatal rabszolgát tartott magának, kik az ő öt érzékét voltak hivatva pótolni. Az egyik volt a hallás; ez hallgata meg urnője helyett a csalógány édes énekét, a költők szerelmes dallait, a királyi hercegek hódolását, a miniszterek előterjesztéseit, a népek panaszát és a legújabb operett áriákat. A másik rabszolga volt a királynő képe: ő tekintette meg helyette az ország egyes vidékeit, népünnepeket, a ruhákat, ékszereket, a fiatal urfiakat, és néha napján a serdülő lányokat is; ismét egy másik rabszolga képviselte a szaglást, az izlést, a tapintást, röviden szólva, mindenki helyén állt és hűségesen végezte kötelességeit.

De vajjon boldog volt-e azért a királynő? Ő erről nem szólt egy szót sem, csak ragyogott továbbra is a szépségtől, fénytől és drága kövektől.

— No mit szólsz az én mesémhez, te huncut nyári nap? Nem szégyenítette-e meg az én tündöklő királynőm a te zöld faleveledet, még ha a legszebb a legvilágosabb aranyszínű bogarat hozd is rajta elém. A te fényesbő bogarad is szép, — megengedem — csak nem oly szép, mint az én királynőm, s lehetne a

dolgot vitatni is egy kissé, én azonban nem vitatkozom, hanem folytatom tovább:

— Volt egyszer két hős, a kik mindkettőn egy és ugyanazon istennőbe voltak szerelmesek; az egyiket hívták Achillesnek, a másikat Rólandnak, az istennőt pedig Afroditének a szépség és szerelem habokból született istennőjének. A hősök párviadalra keltek érette a tengerpartján. Rettenetes volt a harc egy egész nap és éjjel küzdöttek egymással, s még egy nap és még egy éjjel, s annyi nap és annyi éjjel lett a küzdelemből, hogy a nap és a csillagok belefáradtak már annak nézésébe. De a két hős csak harcolt egymással tovább, viaskodott tovább, hogy egyik megölje a másikat. Én ránéztem most az ablakon bekukkanó zöld levélre:

— No mit szólsz a dologhoz, fénylő nap koma? Ekkor figyelmesebben odatekintek és alant a puha zöld fűvön két hőscinczért veszek észre páros harcban egymással, ami egy ismeretlen nőtény czinczérért támadt közöttük. A harcoló felek dühösen rontottak egymásra és — oh gyalázat — az egyik bekapta és elnyelte a másikat. Meg vagyok szégyenítve, mert bizonyos, hogy az én Rólandom sohasem nyelte volna el Achillesét. Le volnék tehát győzve? Nem, és nem! Kezdjük a dolgot elülről. Valósággal csodadolgokat fogok kieszelni, melyeknek nyomába sem lép a természet.

— Volt egyszer egy szegény kicsi lány, ott bolyongott az utszéken, olyan piczi volt

A szükséges intézkedések megtételére Mezey Mihály elnöklete alatt dr. Friedländer Samu, dr. Hoványi Gyula, Hoványi Géza, Kunyhóssy János és Stark Gyula tagokból álló bizottságot küldték ki.

A rendező bizottság azonnal ülést tartott s a következő felhívást bocsátotta ki a közönséghez:

Szeretett polgártársak!

Dicsőségesen uralkodó apostoli királyunk *I. Ferencz József Ő Felsége* olyan hazafias ajándékkal örvendeztette meg nemzetünket, mely örökké emlékezetes lesz a magyar történelemnek arany lapjain és hirdetni fogja az egész világ előtt a magyar királynak s hű magyar nemzetének együtt érzését történetünk dicső alakjai iránt.

Szeretett polgártársak! Valamerre csak magyar szív dobog, a hála és hódolat érzéseivel van eltelve dicsőségesen uralkodó apostoli királyunkért. A nemzet örömeiből vegye ki részét Nagyvárad polgársága is.

Gyujtsatok örömtüzet Ő Felsége nevénapján, *október hó 4-én, hétfőn; lobogózzatok fel házaitek, e napra este 7 órakor világítsatok ki a legszegényebb kunyhót éppen úgy, mint a legdiszesebb palotát s kiáltuk egy szívet, egy lélekkel:*

Éljen a magyar király!

Éljen I. Ferencz József.

Hentzi helyett — Pálffy vagy Hunyadi.

A király nagylelkű elhatározását, mely nemzeti nagyjaink szobraival ajándékozza meg a magyar fővárost, az a jó következménye is lesz, hogy a Hentzi szobor eltűnik a Szent-György térről. A királyi palotának kiépítése és az egészen újból építendő miniszterelnöki pa-

még szegényke, hogy élig lehetett észrevenni s majd a nyakára hágot a többi ember. Nem volt neki szállása, nem volt kenyere, nem volt épen senkije sem az egész világon. És akkor jött egy másik lány, a ki szintén szegény és elhagyatott volt és szeretetteljesen magához vette azt és így szólította: — Gyere velem, én megtartalmazlak téged gyökereket és füveket keresek számodra, hogy egyél, és puha mohát fekhelyednek.

Féjemet csendesen a zöld levél felé fordítottam, és észre vettem hogy egy hangya épen akkor vett egy kisebb hangyát a hátára és óvatosan ereszkedve le terhével a levélről a legközelebbi hangyabolyhoz iparkodott vele.

— Mi dolog ez? Hát engem csakugyan le akarnak már tromfolni? És csak gondolkodom gondolkodom magamban tovább:

— Volt egyszer egy fiatal gyerek, s szeretett egy fiatal lányt; ő tizenöt éves volt, a lány tizenéves. Nem volt szabad egyedül maradni nekik, mert még fiatalok, nagyon fiatalok voltak a házasságra. És mégis örült találkozásuknak mindenki, még azok is, a kik ezt nekik megtiltották, mert nagyon kedvesek voltak ők a szemnek. — S szerették egymást, kimondhatatlanul, ha megcsókolták egymást, akkor az egész világról megfeledkeztek. A gyermekeknek igazuk még azok is igazat adtak nekik, a kiknek nem kellett és nem lett volna szabad igazat adniok.

A gyerekek egy este megszöktek a szülői háztól, a közeli sötét erdőbe illantak, a hol a

lota u. i. szükségessé teszik a Szent-György tér rendezését s a szobor eltávolítását. Ezt a szobrot persze, mely oly sok keserűséget okozott, nem teszik többé vissza, hanem — hir szerint — Pálffy János gróf szobra fogja elfoglalni helyét. Az udvar tőzsomszédságában valóban alkalmas lenne egykori parancsnokának, aki valóságos megtestesülése volt a dynasztikus hűségnek, akinek oly jelentékeny része volt a pragmatica sanctio létrehozásában és a pozsonyi gyűlés fellángolásában.

Másrésről pedig Hunyadi János szobrának is alkalmas helyet nyújtana e tér, melyet László fiának kivégeztetése tett szomorú emléküvé.

A megyei alapok kezelése Szilágymegyében.

— Adatok Ugron János elbocsátásához. —

Kellemetlen incidens zavarta meg Szilágymegyében a Szikszai Lajos halálával megürült alispáni szék betöltésére egybehívott megyei közgyűlésének lelkesült hangulatát. Mint a Török főjegyző és alispán helyettes jelentéséből ugyanis kiténik, az idei gyenge termés, az árvíz és egyéb elemi csapások miatt, a megyei pótdadók olyan gyéren folytak be, hogy a különböző megyei alapok elodázhatlan kiadásait csak úgy voltak képesek fedezni, hogy a kevésbé megterhelt alapokból kölcsönt kértek és ebből az alaptól fizették a többi alapoknak szükségkiadásait. Olvasóink pedig talán emlékeznek rá, hogy a kormány által felfüggesztett udvarhelyi alispán Ugron János ellen emelt vádnak épen ezen eljárás képezte egyik pontját.

Fel is szólalt ez ellen a szilágymegyei ellenzék és azt állította, hogy ha ezért Udvarhelyt elcsaptak egy alispánt akkor ezen eljárás Szilágymegyében sem lehet megengedett. Határozza el tehát a közgyűlés, hogy a kormánytól a megyei alapokat megvizsgálva és rendbe hozva tisztán adja át a megválasztandó alispánnak. Kitére pedig erre a helyeslésnek, de a tiltakozásnak is hangos zugása.

Többen, de különösen a megyei hivatalnokok azt állították, hogy egy számvizsgáló kiküldése szegény a megyére és megbélyegző a tisztikarra, különösen pedig sötét árnyékot vető az immár megboldogult alispán tiszta jellemére.

szomorú fűznek ágai a patak tiszta vizét érintik, s oly édesen mormolnak a hullámok. Itt csókolóztak egymással és mindig újra kezdték a csókolódzást. Igazi, valóságos, és hosszú, igen hosszú szerelmi csókok voltak ezek; csókok, melyben nincs semmi a meg gondolásból, az akarásból, a vágyakból, — szóval ártatlan, igazi és valódi csókok. Kitekintek ablakomon.

— Nos mi a válaszol ezekre te derűnyári napsugár? Hiszen jól ismerjük azt az erkölcselenséget a mi a te fészkeidben lakozik azt is tudjuk, hogy svi disant becsületes cizinke menyecskék az ágról szakadt verébekkel kaczerkódnak, firtelnek! Hiába itt minden mosakodás, a mi ajkainkat, melyeken igaz és ártatlan csókok fakadnak, sohasem hasonlíthatod a te madaraid szerelmesen csicsergő csöreihez. Kívánsi vagyok, miféle látnivalóval szolgál még nekem a te zöld faleveled!

A zöld fa évél már nem volt sehol. Elmene-kült, megszégyelte és legyőzötnek ismerte el magát. Ablakomon azonban besuttogott a lány zefir:

— Ugy-ugy! Neked igazad van. A madár-fészkek és a csicsergő madár szájak nem érnek semmit, nem valók semmire, azért is mondott le a zöld levél veled szemben a küzdelemről. Hanem inkább hitt neked és arra, kért engem, hogy szakítsam őt le az ágról, melyen nőtt, és vigyem oda abba a sötét erdőbe, a hol az igazi és valódi szerelmi csókok láthatók. Szegény könnyen hívő levélke! Korai lesz a te veszted és pusztulásod, álmoképeidből hamar kiábrándulsz.

Tiltakoztak, mert a dolog úgy tűnhetnék fel, mintha nem lettek volna hűséges sáfárai a megye vagyonának.

Nagyon izgatott vitakozás után végre abban állapodtak meg, hogy a közgyűlés saját kebeléből választ egy bizottságot, mely a megye pénzügyi viszonyait alaposan meg fogja vizsgálni.

Annai bizonyos, hogy egyik alaptól a másikba kölcsönözni meg nem engedett és nem helyeselhető eljárás, mert ez ellenkezik az alapok céljával és összezavarja azoknak természetét. Azonban, ha csak a megye ki nem akarja magát tenni annak a megszegésének, hogy csődöt kérjenek ellene, akkor készpénz hiányában a multhatatlan fizetések fedezésére mégis kell valahonnan pénzt keríteni. Nem lehet tehát teljesen elítélni ezt az eljárást, ha azt a kényszerhelyzet parancsolja. Nos ha ezért Szilágymegyében senkinek sem görbiti meg hajaszálát a kormány, hát akkor Udvarhelyt miért csapja el Ugront ugyanezért? Az elhunyt alispán a kormánynak oszlopos embere volt, Szilágymegyének mind az öt. orsz. képviselője kormánypárti, míg ellenben Ugron:

Nomen—Omen.

Agliardi bibornokot, volt bécsi nunciust csak a mi liberális kormányunk nem szerette, nem tisztelte. Hogy mit tett vele, mikor vendégségre hívta s a becsülétes magyar vendégszeretetelt hogyan csufolta meg a Bánffy-kormány az Agliardi meghurcolásával, erről írni megkészt dolog. Csak arra akarunk rámutatni, hogy mennyire tisztelik Agliardit másutt. II. Miklós orosz czár bécsi látogatása alkalmával megígérte Agliardinak, hogy 8 év alatt a Szibériába száműzött papokat visszahívja onnan. Igéretét beváltotta. Legutóbb 52 kath. pap hazájába abból a szomorú fogságból. Ez is azt mutatja, hogy a pápa követe iránt mindenütt tudnak tisztelettel lenni, csak Magyarországon Bánffy s vallástalan kormánya alatt nem.

ORSZAGGYULES

A képviselőház ülése.

Budapest, szeptember 30.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Nyegre László és Rakovszky István.

Jelen vannak az összes miniszterek, mind feketében, csak Jósika báró hiányzik, akit valami hivatalos ügy tart távol.

Ünnepi hangulat uralkodott a padokon. Lupa Péter hatalmas tearózsákat osztogat szét, odateszi mindenki az asztalára. A teremben pompás rózsákkal terjeng, mialatt Molnár Antal lemorzsolja a mult ülés jegyzőkönyvét.

Dániel Ernő báró kereskedelmi miniszter egy szabadalmi ügyről tesz jelentést.

Ezután általános érdeklődésben állt fel az öreg Podmaniczky Frigyes báró, hogy megindokolja a multkori indítványát.

Az indokolás után az elnök felolvastatta az indítványt, melyet itt közlünk:

Felséges császár és apostoli király!

Legkegyelmesebb Urunk!

A magyar országgyűlés képviselőháza hálaival és hódolattal vett tudomást Felségednek f. évi szeptember hó 25-én tett ama fenkölt elhatározásáról, melyben nemzeti életünk elmúlt századainak kimagasló alakjait megőrkítő domborműveknek a széles főváros terein felállítását saját udvartartása költségének

terhére méltóztatott legkegyelmesebben elrendelni.

A fejedelmi bőkezűség egymagában, a melyet Felségedtől hosszú időkn át élveztünk a hála érzelmeivel tölt el bennünket. De ami a lelkesedés lángját kelti fel milliók és milliók szívében, abban áll, hogy az e királyi érzés és gondolat, mely a legfelsőbb kéziratot sugalta, egy és ugyanaz azzal az észszel és gondolkodással, melylyel a nemzet multja iránt viselkedik.

Király és nemzet összeforva a mult iránt való érzésben, egyaránt át vannak hatva attól a meggyőződéstől, hogy csak az a nemzet számíthat hosszú fenmaradásra, a mely kegyelettel tekint vissza őseire, s a mely megszívleli ama nagy tanulságokat, melyeket a mult küzdelmei, dicsősége, hanyatlása egyaránt feltárnak előtte és melyeket történelmébe annak keze irt be, aki királyoknak és nemzeteknek törvényt szab.

Rövidebben ama tökélyben beigtatott királyi szóval melylyel Felséged hű népe iránt törhetetlen bizalmát nyilvánította s minnekünk tanúságaként felmerülő ama meggyőződése, ugy erős a király és nemzetközti, amidőn törekvéseiben össze van olvadva.

Felséged vezérlete alatt bizalommal nézünk a jövő minden feladata és küzdelme felé, és midőn Felségedet kérjük, hogy hódolat- teljes hálánk kifejezését fejedelmi megszokott kegyességével fogadni méltóztassék, kérjük a Mindenhatót, hogy azt a királyt, aki a lelkesedésnek és erők egyesítésének és nagy czélok irányzásának hatalmát bírja és a kir. családot, melynek sorsa a nemzetével összeforrt, tartsa meg mindenkoron szent oltalmában.

Kik legmélyebb alatalói tisztelettel és hódolattal vagyunk es. és apostoli királyi felséged legalázatosabb szolgálói: Magyar-, Horvát- és Szlavon országoknak országgyűlésileg egybegyűlt képviselői.

Hosszu éljenzés hangzott fel és az elnök jelentette, hogy ezt az indítványt október 4-én, a király születése fogják tárgyalni. Ezzel vége volt az ülésnek, a karzat családóttan távozott:

— Hát már megint felültetek! mindig huzzuk-halasztjuk.

Az új évnegyed küszöbén.

— Felhívás a közönséghez. —

Az új évnegyed küszöbén új előfizetést nyitunk lapunkra.

A »Tiszántul« ugyan még csak harmadik évfolyamát éli, de e rövid idő alatt is oly pozíciót tudott magának szerezni, hogy a legelső vidéki lapok sorába emelkedett s elterjedése napról-napra növekszik.

Míg közleményünk bősége és változatosága, hirrovatunk pontos és gyors értesültsége folytán a vidéki zurnalisztika sorában számottevő rangra emelkedtünk, lapunk olcsóságánál fogva is valamennyi riválisát felülhaladta.

Programunkat a közönség jól ismeri, egyetlen célunk, hogy minden ízében kifogástalan s tiszta keresztényi szellemben szerkesztett modern napi lapot adjunk a közönségnek, mely míg a helyi és megyei híreket eseményeket alaposan és kimerítően regisztrálja, másrészt a fővárosi és országos eseményeket sem téveszti szem elől, úgy, hogy ezeket kerek fél nappal hamarabb hozzuk, mint a Nagyváradra csak késő délután érkező fővárosi lapok, ezek

közül még az esti ujságokat sem véve ki, mert ezek csak a délután, legkésőbb négyöt óráig történt eseményekről referálnak, míg lapunkat naponként éjeli 12 óráig sürgönyileg értesíti fővárosi tudósítónk.

A megye minden nagyobb községében és az ország nagyobb városaiban levelezőink vannak, kik fontosabb eseményekről azonnal értesítenek úgy, hogy e tekintetben is a »Tiszántul«-al kevés vidéki lap vetekedhetik.

Fővárosi levelezőnk minden nevezetesebb dologról sürgönyileg értesít a nap bármelyik órájában, úgy, hogy a kiválóan fontos eseményeket gyakorta azonnal kiadásban tudatjuk olvasóinkkal. — Országgyűlési rovatunk kivonatban hű fotografiája a parlamenti tanácskozásoknak s a vidéki lapoknál szokatlan nagy terjedelemben közli az egyes kiválóbb beszédeket.

Helyi rovataink ellen gyorsaság és pontosság tekintetében ugyan alig emelhető kifogás, de azért mégis napról-napra arra törekszünk, hogy azt minél nagyobb tökéletességre emeljük. Napi hireink rovatát állandóan 5 munkatársunk látja el a legújabb és legfrissebb hírekkel a rendes vidéki levelezőket nem is számítva, összekötéseket létesítettünk mindazon helyi hír forrásokkal, honnan pontos és a valóságnak mindenben megfelelő híreket meríthetünk.

Vezércikkjeink előkelő helyen állanak, mire nézve elég legyen megjegyeznünk, hogy nem egyszer szakközölnyök, fővárosi lapok is átveszik azokat tőlünk közlés végett. Tárzasorozatunk élénk s egyik specialitása, hogy a külföldi nagy írók rövid elbeszélését mutatja be sikerült magyar fordításban.

Naptárakat nem osztogatunk, mert nem akarjuk előfizetőinket 10—20 kr. értékű kedvezményes adománnyal kifizetni hanem ahelyett arra törekszünk, hogy minden nap jó lapot adjunk olvasóink kezébe.

A szenczációt nem hajhásszuk s a hirlapirói tisztesség jelszavát a legszigorubbant megtartjuk, tollunkat mindig az vezeteli, hogy az abszolút igazságra való törekvéssel lapunkat hígadt, komoly és tekintélyes organumává tegyük a magyar sajtónak.

Lapunk pártoktól független és szókimondó ujság, bátran fordulunk tehát a közönséghez, hogy minden tekintetben nyílt és gyors értesültségu lapunkat pártolni sziveskedjék.

Az előfizetési árak a régié maradtak, amelyek lapunk homlokán olvashatók.

Előfizetőinknek, előnyöket is igyekezőn szerezni, azon kellemes helyzetbe sikerült jutnunk, hogy a »Vasárnapi Lapok«-kal fennálló összekötésünknel fogva, még jelentékeny kedvezményben is részesíti lapunk olvasóit a kiadóvállalat. Aki ugyanis ezt a közleményünket levélben, kivágva, beküldi a kiadóhivatalnak, s így fizet elő a »Vasárnapi Lapok«-ra, az egy évre 8 frt helyett 6 frtért kapja e szépen kiállított ujságot. Egyben jelentjük tisztelt olvasóinknak, hogy fővárosi írótól ezentul is még gyakrabban fogunk hozni közleményeket.

Mi meggyőződünk immár, hogy a »Vasárnapi Lapok« az egyetlen képes magyar ujságunk, mely a hasontermészetű külföldi folyóiratokkal a versenyt bátran kiállthatja, s így olvasóinknak szolgálatot véltünk tenni fentebbi kedvezmény kieszközlésével.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Október 2. A kerékpár egyesület előkészítő bizottságának értekezlete Mezey Mihály lakásán d. u. 5 órakor.

Október 3. A kerékpár egyesület alakuló gyűlése a Fekete Sasban délután 5 órakor.

Október 3. Az 1848—49-iki honvéd egyesület közgyűlése, d. e. 11 órakor, Biharmegye székháza kistermében.

Október 3. Tenyészállatkiállítás B.-Diószegen. Október 3. Az iparos ifjak szüreti mulatsága a Fekete Sas termében.

Október 3. A nagyváradai hegyközségi birtokosok közgyűlése, d. e. 10 órakor a városházán.

Október 4. Megyei közig. bizottsági ülés. Október 4. Rendkívüli városi közgyűlés d. e. 11 órakor.

Október 7. Közigazgatási ülés a városházán d. u. 3 órakor.

Október 10. Brenneberg Irén hegedűművész és Fenyvessy Emil a Vigszínház tagjának hangversenye a nagyváradai szinkörben.

Október 14. Városi közügyek.

Október 15—20. Katonai ellenőrzési szemle Nagyváradon.

November 28. A Szigligeti-társaság felolvasó ülése, d. e. 11 órakor a jogakadémián.

Régészeti és történelmi muzeum (Shlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. n. 3—5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Felkérjük előfizetőinket kiknek előfizetése szeptember végén lejárt annak mielőbbi szives megújítására nehogy a szétküldésben fennakadás történjék.

* **A mai választás.** A tegnapelőttre kitűzött elnök választás az akadémián a felmerült szabálytalanságok miatt mára lett elhalasztva. A tegnapi napot mint két párt felhasználta, úgy hogy a tagok száma ma már meghaladja a százat, míg más években alig 50—60 tagja volt a körnek. Mindenesetre örvendetes eredmény s remélhető, hogy a munkálkodás is hasonló eredmény dus lesz. Ma délután hat órakor fog eldőlni, hogy ki fogja az akadémiai polgárságot egy évig vezetni, de mindenesetre igen erős küzdelemre van kilátás. A legnagyobb örömmel üdvözljük a Milye-párt azon törekvését, hogy igyekeznek a román ifjuságot is a körbe bevinni s ezzel a vizsályt megszüntetni.

* **Ötven éves szerzetesi jubileum.** A legszentebb üdvöztöről elnevezett Szent Ferencz-rend tartományának galgói anyakolostorában szép ünnepség folyt le szeptember 27-én. E napon ülte meg Zsembery Rudolf, nyugalomban levő exprovinciális. rendbelépésének ötven éves jubileumát. Magasztos ünnep ez kiváltképpen olyan férfiu életében, ki fiatal kora óta — 46 esztendő hosszú során át, a midőn tudnillik pappá szenteltetett fel — egész mai napig a vallásért, hazáért és szerzete felvirágoztatásáért lankadást megvető kitartással tudott lelkesedni s lelkesedve dolgozni. Öszintén tisztelő s szerető barátai és testvérei önzetlen szeretetből fonták összeborult homlokára a koszorút, mely hivatva van igazi zálogát képezni ama érdemeknek, miket e nagy időn át szerzett magának.

* **Gőz helyett villamos vasut.** A nagyváradai villamos vasut létesítésén komolyan törekednek úgy a nagyváradai gőzmozdonyu közuti vasut részvénytársaság, mint a budapesti villamos vasutak és világítás ellátására alakult társaság. A gőzmozdonyu társaságnak az engedély is a kezében van a minisztertől, sőt a közigazgatási bejárást is elrendelte már a miniszter. Tegnap érkezett leiratában értesíti a kereskedelemügyi miniszter a várost, hogy a nagyváradai gőzmozdonyu vasutnak villamos vasuttá átalakítására a közigazgatási bejárást határidőül október hó 11-ik napját tűzte ki s képviselővel Halász László min. segédtitkárt bizta meg. A hatóságon kívül a telefon tulajdonosát és a gázgyár képviselőjét is meghívják a bejáráshoz.

* **Alispánválasztás Szilágymegyében.** A haldokló vármegyei élet egyik legérdekesebb és legfontosabb mozzanata a vicispán választás, szept 29-én folyt le a tiszántuli kerület egyik legszélsőbb megyéjében Szilágymegyében. Elnöklő főispán báró Wesselényi Miklós méltatván az elhunyt alispán Szikszai Lajos érdemeit megválasztásra kijelölte Török megyei főjegyzőt és Dr. Kaizler György központi főszolgabíró. Ritkán hallott, mindenkit magával ragadó és szünni egyáltalában nem akaró éljenzés tört ki a majdnem teljes számban megjelent bizottsági tagok között, Kaizler György nevének hallatára. A központi főszolgabíró népszerűségét bizonyítja, hogy 144 szótöbbséggel a törvényhatóság első tiszviselőjévé választották. A ritka lelkesedéssel megválasztott alispán talán a legfiatalabb az ország alispánjai közt lévén még csak 32 éves a ki emellett, hogy vasszorgalmi, még dalolás megjelenésű nőtlén fiatalember is. A kidölt törzs helyébe fiatal életerős fa nőtt; az ő megválasztásával napsugaras új idők hajnala derült fel Szilágymegyére. Az új alispán nem sokára fogja eljegyzését megtartani egy kuriai bíró bájos és kiváló műveltségű leányával. Az új alispán a Tigris szálló nagy éttermében 200 terítékű bankettet rendezett választói és barátai részére.

* **A debreczeni zárda készen.** A Svetics intézet Szent-Anna-utcai építkezése már be van fejezve. Tegnap délután 4 órakor ejtette meg a rendőrmérnöki szemlét dr. Wolfka Nándor cz. püspök-plébános mint gondnok jelenlétében a Stahl Géza városi főmérnök, Schesthanber városi mérnök és Margittay Sándor III. ker. rendőrkapitány tagokból álló bizottság és az építkezést teljesen megfelelőnek találva, a régi zsidótemplomból lett zárda használatát engedélyezte. A tanítást tudvalevőleg már a múlt évben megkezdették a Miasszonyunk-ról nevezett iskola növérék.

Európa legmagasabb vasutja. A svájci Gornegrat-vaspálya építése az idén annyira előrehaladt, hogy Európa ezen legmagasabb hegyipályáját a jövő évben minden bizonnyal megnyitják. A Gornegrat-pálya Zermattban kezdődik 1620 m. magasságban. Zermatt vidékéről a nyáron meglepően szép leírást hoztunk Dr. Székely munkatársunk tollából. Innen emelkedik sziklába vájva egy alaguton át 4 km. hosszú uton a Riffelalpig 2220 m. magasságban, innen pedig meredeken felfelé a 2750 m. magasságban fekvő második állomásig, Riffelbergig. A pálya aztán a Gornegraton halad majdnem a csucspontra 3120 m.-nyi magasságban iszonyú mélységek fölött. Az egész vonal nem hosszabb 10 km.-nél, de építése halatlan nehézségekkel járt, nem az emelkedés nagysága miatt, hanem mert az alapépítés óriási nehézségekkel járt. A meredek sziklafalakon kötetlen kellett a munkásokat leereszteni hogy a sziklák szétrobbantását célzó dinamitot elhelyezzék. A Tindel-patak vad mélyedése fölött két 52 m. magas oszlopon merész emelkedéssel halad a pálya fölfelé. A patak 1000 lőerőt szolgáltat a pályának, melyből 750-et a vilamos üzemre fordítanak. A munkaidő a zord időjárás miatt csak a négy nyári hónapban tarthat és e miatt állandóan 1200 ember dolgozott a rövid útvonalon, kiknek élelmezése sok nehézségekkel járt. Minden 50 embernek külön szakácsa volt és naponként 40 öszvér hordta föl az élelmet a sok munkás részére. Egy-egy munkás 60 centet adott ki élelemre és 10 centet a rendes fekvőhelyért a barakban. A költségeket leszámítva a munkásoknak naponként 4-8 frank maradt tiszta keresmény gyanánt, kik nagyrészt olaszok voltak. A legmagasabb helyeken csak odaváló születésű emberek tudnak dolgozni és még ezeket is hetenkint fel kellett váltani az éghajlat zordonsága miatt, mely körülmény képezi a legnagyobb akadályt a havasi vaspályák építésénél.

* **Elgázolás bicikkel.** Mióta a bicikli sport olyan nagy lendületet vett, a nap bármely szakában láthatók a közutakon tovarohanó kerékpárok, melyeknek stilszerű kosztümökből, vagy a

nélkül öltözött tulajdonosai ambícióval csinálják a konkurencziát egyes veterán komfortáblis lovakkal. Ez utóbbiak szemel láthatólag hálásak és a rendőrség azon humánus intézkedéseért, hogy ukázt adott ki az ő zsarnokainak, a kocsisok számára, mely röviden és velősen csak így hangzik: Lassan hajts. Viszont azonban a közönségnek egynél több oka van hálásnak nem lenni a „röndér-ek” iránt azért, hogy ugyan így rá nem parancsoltak a vasparipák kormányzóira is, mert alig van nap, hogy az örülten repülő vaslovagok valami karamból féllet ne csinálnának. Tegnap délután is színhelye volt a kolozsvári utca egy ilyen balesetnek. Egy bizonyára kezdő és éppen azért teljes lőerővel vágató vasparipás keresztliment, vagyis bukfelezett egy szegény öreg asszony, a kinek a nagy erővel történt lökés és a kerék sulya hatalmas zuzódást okozott a lábászárán, úgy hogy alig tudott feltápaszkodni és továvánszorogni. Ekkorára azonban a lelkiismeretlen fiatal már jó messzire vágatott s nem volt felelősségre vonható. Szárazon azonban még sem vitte el, mert a karamból alkalmával arccsal bukkott a sűrű vizű utca folyókába, mely kitűnő fürdő medenceze ugyan a békák előtt de még sem alkalmas mosdóviznek a bicikliző fiatalok számára. Morál: Biciklizta. Csengegetve haladj, nehogy a folyókába maradj!

* **Tanácskozási ügyrend.** Dus László városi főjegyző egy régen érzett szükségét pótolta, midőn összeállította Nagyvárad város közgyűlésének tanácskozási ügyrendjét, Alapos szakértelemmel van összeállítva a mintegy 30 §-ból alkotott ügyrend. A városi tanács véleményezés végett kiadta a jogügyi szakbizottságnak.

* **A csodaház.** Még föl sem épült, még a helyét sem tudják, már is csodálatos dolgokat mesélnek arról a házról, a minek a tervét most hányják-vetik meg. Szabada l m i há z lesz a neve; követ, vasát, fáját más-más iparos adja. A tervező mérnök Kugler Mihály államvasuti felügyelő ugyanis csupa szadalmozott elemekből építeti föl a házat, a melyben tehát a modern kor legkényelmesebb, legpraktikusab vívmányai egyesülnek. Világítása, fűtése, szellőzése, csatornázása, szállítóképei mind a technika legújabb találmányai lesznek. Az épület egyemeletes lesz, nyári és téli használatra berendezve, szabad kerttel és téli kerttel, kényelmes lakásokkal és istállóval. A szabadalomtulajdonosok, maguk adván az anyagot és berendezést, részesei lesznek a háznak. A háztermében állandó szabadalmi kiállítás is lesz, a mit belépő díjjal lehet megtekinteni. A csodaház tiszta jövedelmét a Magyar Irók Segítőegylete, a Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézete, a Budapesti Újságírók Egyesületének segítőalapja és a Vidéki Hirlapírók Nyugdíjintézete közt osztják föl. A nevezett intézetek elnökségének ellenőrző jogot biztosítanak. Az iparosok és szabadalomtulajdonosok, a kik a ház építésében részt akarnak venni, szándékukat ez évi október 15-ig tudassák a tervező mérnökkel (Gyár-utca 20. sz.) vagy Sziklay János d.-ral, a vállalat titkárával (Krisztinakörút 91. sz.).

* **Trilby mezitláb.** Nem lehet mosoly nélkül tudomásul venni, amit Medgyesházáról írnak nekünk. Medgyesháza Magyarország legfiatalabb faluja. Ezelőtt hatévvel csak a kinstári ispánlak, meg a nagyvendéglő voltak belőle. Azóta rajt eresztettek oda a csabaiak már építeni is kezdik az evangélikus templomát. Az amerikai arányokban fejlődő faluba a napokban a Thespis kordéja is is herobogott: magyar színészet. Színlapján így hirdet:

Nemzeti színészet

Nyári Sándor vendéglőjében külön e célra épített színházban,

— Itt először adatik —

Trilby

mágneses nagy dráma, a fővárosban eddig 100-ezután kitudja hányszor előadva.

Persze a Trilby-láz elragadt a Medgyesháziakat és az ottani, a szó teljes értelmében udvari színház, tekintve a közönség nobilitását (még a karzat jegyek is elfogytak, átalakult Theatre purrea)-vá Levelezők jelentése szerint nemesak a hypnotizált Trilby, de a „mágneses dráma” összes szereplői is — mezitlább játszottak, az elragadott közönség pedig megtudta, hogy a napaali kitarító Kneip-kura a mágneses darab természetes eljátszhatása érde-

kében történt. A medgyesháziak meg vannak győződve, hogy a kajan Svengali a Vigszínházban is mezitlább játsza szerepét.

* **Milyen fegyvert viselhetnek a hegyőrök?** A nagyvárad hegyközség választmánya czélszerűbbnek vélte, hogy a hegyőrök revolver helyett fegyvert használjanak. Ezen irányban felterjesztést is tettek a miniszterhez, aki válaszában kijelenti, hogy a hegyőrök hátultöltő fegyvert nem használhatnak, csak az esetben, ha vadőri teendőikkel is meg vannak bízva. Ha netalán a hegyőrök fegyverekkel vannak ellátva, azokat fölük el kell szedni s őket forgópisztollyal ellátni.

* **A világ vége.** Tudományos oldalról tett elővigyázatlan és pontatlan, de talán elferdített nyilatkozatok értelmében is most mind messzebb körökben terjed el az a hír, hogy 1899-ben a világ vége bekövetkezik. Ez a hír, mely századunkba már háromszor is feltámadt, azon alapul hogy 1899 november havában a föld ismét találkozni fog apró égi testek egész rajával, melyek körülbelül 33 év és 3 hó alatt a föld pályát metsző pályán keringnek a nap körül és a melyeknek földdel való találkozását a ragyogóan szép hulló csillagok tanúsítják. Ilyen raj legutóbb 1866. november 13-ikáról 14-éke virradó éjjel, 1-2 óra közt találkozott a földdel. Hasonló találkozás történt 1833-ban, 1769-ben és a krónikák, főképp pedig a kínai fejjegyzések alapján mintegy 1000 esztendőre lehet a találkozások idejét meglehetősen biztonsággal előre megállapítani. A föld felületének azonban sohasem esett baja, az egész tünemény inkább nagyszabású tűzijátékhoz hasonlít. Arany apró égitestek ugyanis igen gyorsan és teljesen fölbomlanak a rendkívüli hő következtében, a mit légkörünkbe való behatolásuk nagy gyorsasága idéz elő. Veszély tehát márcsak azért sem fordulhat elő. De nem fordulhat elő azért sem, mert a mikor ez a raj a föld pályájába ér, a föld már sok millió kilométernyi távolban van a találkozási ponttól. Ha azonban a találkozás meg is történnék, nincs mitől félni, mert — mint már mondottuk — az égi testek állagában nincs semmi szilárd mag és ha valami bajt okozhatnának is, legfeljebb az történhetnék meg, hogy itt-ott felgyujtanának valamit a mit a meteorokévek is megszoktak tenni. Az ilyen esett távolról sem fogja megközelíteni a viharok, forgószélek pusztító hatását és így az embereknek éppenséggel nincs okok, hogy az 1899 november hava elé valami nagy félelemmel nézzenek.

* **Ellopott nagykendő.** Tegnapelőtt ezen a czímen megirtuk, hogy Giberán Péter Demján Jánosi lakásából egy nagykendőt ellopott. Tegnap Giberán annak a közlésére kért fel bennünket, hogy nem ő, de Demján Jánosné, ki az ő házában lakott, vitte el a kérdéses kendőt tíz forinttal együtt.

* **Örült fogoly.** Egy szerencsétlen leányt szállítottak tegnap Magyar-Csékeről a nagyvárad kir. ügyészség fogházába. Sandra Floárének hívják s gyujtogatással van vadolva; valószínűleg piromániában szenved. A fogházban kétszer tört ki rajta az örültség és pedig oly mértékben, hogy csak nagy erővel lehetett megfékezni. Valószínűleg a fogházból az örültek házába fogják küldeni.

Erzsébet királyné Budapesten.

— Saját tudósítónktól. —

A magyar nemzet áldott lelkű királynéja: Erzsébet fejedelemasszony tegnap Walsee-ből megérkezett Budapestre.

A főváros közönsége lelkesedéssel fogadta kifejezve ama imádatserű tiszteletet, szeretetet a melylyel mindenki szerte e hazában, környezi a felséges asszonyt.

Királyné Ő Felsége már régebben volt Budapesten s most huzamosabb ideig fog itt maradni.

Megérkezéséről és fogadtatásáról a következőket távirja tudósítónk:

Ő Felsége a királyné ma délelőtt fél 8 órakor a leggyönyörűbb őszi időben fővárosunkba érkezett.

A szőnyegekkel és délszaki nyövényekkel gazdagon díszített déli vasuti indóház előtt nagyszámu közönség gyűlt egybe a Felső udvözlésére. A déli vasut vezérigazgató helyettese Brám lovag személyesen tette meg az intézkedéseket az udvari váró terem méltó intézésére, míg Rudnay Béla főkapitány Bocskelberg rendőri felügyelő által támogatva a Felső kocsijai számára az útvonalon szabadontartása iránt intézkedett.

Tíz percczel a kitűzött érkezési idő előtt a Felső a király Wessely lovag őrnagy szárnysegéd kíséretében megérkezett. A király Brám loagnál tudakozódott, vajjon a vonal pontosan érkezik-e, azután hosszabban társalgott a főkapitánnyal. A közelebb állók hallották, hogy a Felső az utóbbi napokban lefolyt ünnepélyeknél észlelt rend felett teljes elismeréssel nyilatkozott, valamint hogy a tegnapi kiállítás, a melyet a Felső váraklái ablakiból nézett, nagyon tetszett neki.

Most jelezték az udvar vonatát, mely minden zöreij nélkül siklott be a csarnokba. A Felső a királyné szalonkocsija felé sietett és gyorsan beszállt a kocsiba, a melyben a királyi pár egymást üdvözölte. Erre a Felső a királynénak leszállásánál segédkezett. Midőn a Perronon egybegyűlt közönség a szeretett királynét meglátta, lelkes éljenzésbe tört ki, a melyet a királyné, a ki igen jó szinben van, kegyteljes mosolyal viszonzott. A királyné, a ki astrachan szegélyű hosszú fekete felöltőt és ép olyan színű fátyol nélküli kalapot viselt, Rudnay főkapitánnyal a minapi ünnepélyek lefolyása iránt tudakozódott, megjegyezve, hogy igen sok szépet hallott felőlük, még a Felső a királyné kíséretében megérkezett Berzeviczy Ádámnál és Sztáray grófnénál tudakozott, vajjon az időjárás kedvezett-e utazásuknak. A királyné még Brám lovag hódolatteljes üdvözlését kegyesen fogadván, a király karján az udvari várótermen át, a kimenet felé haladt, a hol a közönség zajos éljenzéssel fogadta. A király oldalán a Felső, a ki a már szuró napsugarak ellen szürke selyem napernyővel védekezett, nyitott kocsiban foglalt helyet. Az egész hosszú uton a várak felé, a hol a Felső az első főudvarmester, a Magyarországi udvarnagy, a király teljes kísérete, Loebenstein lovag szertartási igazgató, Ybl lovag várkapitány várta, a közönség a szeretett uralkodói párt lelkes ovatiókkal kísérte, a melyeket a Felső a legszívélyesebben fogadta.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A magyar váltójog kézi könyve. A budapesti tudomány egyetem kiváló professzorának, Dr. Nagy Ferencnek »A magyar váltójog kézikönyve« című munkája immár teljesen befejezve, megjelent az Athenaeum r. társaság kiadásában. A jeles kézikönyv első és második füzeté tudvalevőleg néhány hóval ezelőtt került könyvpiaçra, most pedig a harmadik, befejező füzet készült el, a melyet a könyv vevői az első két füzethez csatolt szelvény átadása ellenében díjtalanul megkaphatnak. Jogász körökben a milyen nagy érdeklődéssel fogadták Nagy Ferenc váltójogi kézi könyvének első két füzetét, éppen olyan jogos érdeklődéssel várták annak befejezését, mert a tudós szerző, ki a kereskedelmi jogtudomány terén a legkiválóbb és a legelső szaktekintélyek közé tartozik, ezt a munkáját a kereskedelmi jogról szóló és szintén az Athenaeumnál kiadott kézikönyvének mintegy kiegészítése gyanánt írta. Ezzel tehát Nagy Ferenc dr. a kereskedelmi és váltójogtudomány egész vidékét kimerítette lerakván ebben a két munkában roppant széles körű tudását, joggyakorlati tapasztalatait, a melyek a kereskedelmi és váltójog ágas-bogas kérdéseire vonatkoznak. Ezzel a váltójogi kézi-

könyvével Nagy Ferenc dr. kettős célt akar elérni, és pedig tankönyvet akart írni a joghallgató ifjuság részére, de másrészt könyvét utmutatónak szánta a gyakorlati jogászok számára. Tekintettel a váltó nemzetközi forgalmi természetére. Nagy Ferenc igen behatóan ismerteti a váltójogra vonatkozó külföldi törvényhozási intézkedéseket is. Ezt az eddigi kézikönyvekből jóformán kihagyták. A váltójog összes kérdéseinek beható ismertetése és megmagyarázása után végül függelék gyanánt a kézi könyvhez van csatolva a magyar váltótörvény és a váltó eljárásra vonatkozó igazságügyi miniszteri rendelet. Ezek a száraz szakaszok mintegy meglevenednek előttünk a könyv alapos áttanulmányozása után, melyet nagyban megkönnyít Nagy Ferenc rendkívüli világos, egyszerű, keresetlen előadási módszere. A jeles kézi könyv kapható minden hazai könyvkereskedésben. Ára 5 forint.

Az Oktató Népkönyvtár című tanulságos folyóirat ez évi XII-ik füzeté hozza a G á t f a l v i ariszokraták című humoros beszély folytatását. Egyháztörténelmet; A tridenti sz. zsinatnak 6, 7 ülésének végzéseit. A zsinat áthelyezését Bolognába. — A császár fegyverei által fölényt biztosít magának a protestánsok fölött. — A zsinat folytatása a 11, 12, 13, 14, 15, 16, — 22 zsinati ülések végzéseit stb. — Mozaik, Naptár november hórol. Tennivalók a ház és udvar körül. Hasznos tudnivalók Anekdoták. A tartalmas folyóirat novemberben a VII. évfolyamba lép és következő tartalmával meglepetést szándékozik szerezni olvasóinak. Egész évre vagy fél évre előfizetni már most lehet. Ára egy évre 2 frt. Megrendelhető T. Pelikán Kizsó címén Pozsony ferencziek. Kérjünk mutatványszámot.

Az Oktató néplap elterjedt kis képes újság 20-ik száma a következő bő tartalommal jelenik meg. Ismét boru (Vers.) — a kath. sajtó támogatása Parolát rá! — A tanítók és az iskola. — Emlékmondatok. — Assziszii sz. Ferencz. Egy anya azokból a rég letűnt századokból (Beszély.) A bizalom jutalma (Beszély). Nyolcz nap a sz. földön. Egészség dolgáról a mérges növényekről. Szüretkor (vers) Hazánk. Külföld. A gazda a gyümölcszedés és eltartásról. A zöldségfélék télire való eltevéséről. Kéthetenként, kalendárium. Képeinek. Mulattató Találós kérdések s azok megfejtése. Buzapiacz. Szerkesztőség üzenetei. Az elevenen szerkesztett kis képes újság előfizetési ára eg. évre 2 frt. Öt megrendelő után tisztelet példány. Kérjünk mutatványszámot és adjuk kézről kézre. Megrendelhető: T. Pelikán Kizsó címén Pozsony ferencziek.

EGYESÜLETEK.

Orvosok gyűlése. Tegnap délután fél öt órakor a jogakadémia dísztermében az orvos egyesület látogatott gyűlést tartott, a melyen Dr. Konrád Márk orvos elnökölt. A gyűlésnek egyedüli tárgya Dr. Edelman Menyhért felolvasása volt, a ki egy új érdekes előadást tartott »Egy Bradijkardin esetről« általános érdeklődés között. Az érdekes felolvasást a jelenlevők lelkesen megéltették.

A nagyvárad kerékpár-egylet megalakul. A nagyvárad kerékpár-egylet alakuló közgyűlése 1897 évi október hó 3-ik napján vasárnap délután 4 órakor a Fekete Sas szálló alsó termében tartja meg, melyre az egylet aláírt tagjai azzal hivatnak meg, hogy a közgyűlés tagjai az alapszabályok megállapítása is az ideiglenes tisztikar megalakítása leendő. Kelt Nagyváradon 1897. évi október hó 1-én. Az előkészítő bizottság. A nagyvárad kerékpár-egylet előkészítő bizottságának tagjait felkérem, hogy folyó évi október hó másodikán szombaton délután 5 órakor tanácskozás végett lakásomon megjelenni sziveskedjenek Mezey Mihály.

TANÜGY.

Ő felsége nevenapja az ipariskolában. Értesítés. Október negyediké, — mint ő felsége szeretett királyunk ünnepe, — az ipariskolában is — mint szünnap tartatik meg. — Midőn ezen körülményt a tanoncztartó mesterek útján a tanulókkal tudatom lehetetlen, hogy meg ne emlékezzünk a család körében úgy, mint

az iskolában s imáinkban áldott ősz királyunkról, ki nemzetünk nagyjainak nemzeti hőseinknek s tudósainknak emeltet, szobrokat s ezzel a hazaszeretet fényes példáját oltja lelkünkbe.

Tartsa Isten jó királyunk!

»Fény nevére, áldás életére.«

Nagyvárad 1897 okt. 1. Az ipariskolai igazgatóság.

SZINHAZ.

Salvini előadások. Az a közönyösségés indolencia, melylyel a váradi közönség a világhírű olasz tragikus vendégszereplése iránt tanúsított s melylyel csaknem tönkretette eddigi reputációját az idegen vendégszínészek előtt, csaknem arra bírta az elkeseredett művészt, hogy tervezett két újabb előadásáról lemondjon. Szerencsére a műértő közönség megtalálta a módját, hogy Salvinit kiengesztelje s így most már egészen bizonyos, hogy még két estén élvezhetjük páratlan alakítását. Az újabb Salvini esték elseje ma lesz a szinkörben, mely alkalommal a Lasnorte civile (Erkölszi halott) egy modern olasz dráma kerül előadásra, ezen az estén fogják átnyújtani Salvininek a váradi közönség koszoruját, melyel klasszikus művészetének adózni akarnak. Vasárnap este Otthellóban fogjuk látni Salvinit remélhetőleg nagyobb frequentálás mellett. Ha egy estén Shakespeare szerepel mint szerző és Salvini mint előadó, akkor ennél több reklám már igazán nem kell.

Igazságszolgáltatás.

Vásár után. A vásár utáni mulatságnak majdnem áldozatta lett két nagyszalontai lakos a folyó év február 22-én. Erdős Ferencz és Ssalontai Mihály nagyszalontai lakosok a megkötött jó vásár után elmentek áldomást inni e y mulató helyre a hol még többen mulattak. Úgy három óra felé reggel a mint haza fele mentek hátulról megtámadták őket és ütni kezdték s a náluk levő pénzt elakarták rabolni. A nagy sötétségben, de meg az ütések től elkábítva nem ösmerték fel a tetteseket, a mire pedig a lármára odajött rendőri őrző odaért, már a tettesek régen tol voltak ugron berken. A gyanuba természetesen az ugyan ott mulatókat fogták s le is tartóztatták őket, annyival is inkább, mivel ők abban az időben távoztak el. Összesen négyen voltak vádolva, de mindannyian tagadták tettüket míg a tanuk az ártatlanságok mellett tanuskodtak. Ezen indoknál fogva a vádat a törvényszék azon indokból, hogy a tettest megállapítani nem lehet, elejtette.

Fuvarozás közben. Könnyen végzetessé válható balesetet tárgyalt tegnap a törvényszék. Ifj. Gyáro Lőrincz a múlt év szeptember 13-án a szekérével a mint haza felé ment, találkozott az uton Téghés Lőrinczével, a ki gyalog ment vele szemben. Mikor panaszos Téghésné közelébe jutott, ennek ökrei ismeretlen okból megvadultak s neki mentek panaszosnak, a ki ennek következtében könnyü testi sértést szenvedett. A törvényszék, miután vádolt beismerte tettét, öt gondatlanságból okozott könnyü testi sértésért tizenöt forint pénzbüntetésre, esetleg három napi elzárásra ítélte.

Az árverezés kellemetlenségei. Nem mindig kellemes foglalkozás a végrehajtás, azt fényesen bebizonyította Marosi Károly városi végrehajtó esete, a kit a midőn a Lövi Adolf cég megbízásából Fridman Abrahámnál árverelni akart, öt adós előbb sértő szavakkal illette, amidőn pedig doboltatni akart, egy bárdal akarta megakadályozni az árverést. A fel-emelt bárdot azonban az időközben visszajött Pocz Lajos rendőr elvette felesége segítségével s így komolyabb baj nem történt. Időközben a becsületsértési pert Marosi vissza vonta, a tárgyalás során pedig Parkesz Gyula, a ki mint a cég megb. szerepelt s őt is panaszolta a sértő kifejezésekkel illette, kijelentette, hogy nem kívánja megbüntetését s így csakis a hatóság elleni erőszakért és kihágásért volt felelősségre vonható. Panaszolta a tárgyalás során tagadta tettét valamint neje is, míg a többi tanuk ellene vallottak. Fridman azzal

védekezett, hogy 5 mintán kiegyezett a Lővi czéggel, hogy hetenkint részletekben fizeti tartozását, nem volt jogos az árverés s így ennek következtében illette panaszosokat a sértő szavakkal. A tk a tanuk meghiteltetése után vissza vonult határozathozatalra a nemsokára kihirdette Millye Gyula elnök az ítéletet, a mely szerint Fridmant a hatóságelleni erőszak vádjától felmentik, a mennyiben akkor tényleg nem voltak jogosítottak árverelni a megkötött egység értelmében s így az az árverés nem volt törvényesnek tekinthető s csupán kihágás vétségéért két forint fő és egy forint mellék büntetésre esetleg egy napi elzárásra ítélte Fridmant. Az ítélet ellen ügyész felebezett.

Negyedszer elítélve. Egy veszedelmes rabtót ítélte el ma a törvényszék. A fiatal ember tegnap már negyedszer lett elítélve lopásért. A legutolsó tettét a folyó év május 8-án követte el Belényesben, a hol a vásáron Szuper Mariskának, a ki virág papir csinálással kereste kenyerét, ellopta a virágait, a melyeket egy kisleánynak adott át megőrizés végett. Az ellopott virágokat azután eladta s magának kenyeret vett az árán. A tárgyaláson beismerte ugyan tettét de mentségeül azt hozta fel, hogy előbbi életéért nem tudott munkát szerezni s éhségiben követte el tettét. Daczára ezen enyhítő körülmény bnszámításának a törvényszék őt, mivel már negyed ízben követte el lopást, kilencz hónapi börtönre ítélte. Az ítélet ellen vádlott felebezett, ügyész pedig szigoritástért.

REGENY-CSARNOK.

VIZ ALATT.

Elbeszélés.

Írta: ROVETTA G. Ford.: S. J. 34.

De Badoero tegnap esti közlékenysége daczára sem volt látható. Hogyszórakozzék, kénytelen volt Praudino Gegiót a Márk-térre vinni, hogy a galambokat etesse. A galambok elragadó szelidsége elfeledtette Gegióval kedvenc eszméjét, melyet egész napon át hangoztatott, hogy t-i. megeszik egynehány süteményt a Florián kávéházban ámbár mihelyt az ajtón kijöttek rögtön elkezdett szomszágáról panaszkodni.

Általában véve ez a fél nap rossz volt Praudinora nézve. Midőn visszatértek a szállodába hallotta, hogy a 40-es szám utána kérdezősködött. Természetes! Gyorsan elküldte Gegiót anyjához, és megígérte, neki, csak hogy minél hamarabb megszabaduljon tőle, hogy a legközelebbi napon ismét elmegy vele a Márk-térre hogy hálójával galambokat fogjanak és néhány ugrással csakhamar Elzánál volt.

«Szabad?»

«Szabad!»

A sötét szobában a függönyök le voltak engedve a redőnyök leeresztve és erős illatszereket lehetett érezni, melyek másnak talán fejfájást okoztak volna, de a mi Praudinónkat új életre keltették, mert ezek volt az ő hölgyének sajtáságos illatszerrei.

Elza elébe ment, és eme homályban még szökebbnek, fehérebbnek, szebbnek tűnt fel, mint rendesen. Lassan mozgott, érzésteljes bágyadsággal és halvány szemekkel, úgy hogy egész arcán és lényén a gondolán eltöltött éjnek oly drága nyomai mutatkoztak.

«Mit akarsz kedvesem?»

A szobában hallani lehetett az ifju mély lélegzését.

«Semmit! Csak egy csókot akartam adni, mielőtt lemennék!»

Gyönyörtől reszketve Praudino magához vonni, megcsókolni akarta Praudino a nőt — de az nem engedte, ellentállott és őt elhatározottan tolta vissza.

«Jer! Elég volt! hagyj el, gyermek! Ideje már, hogy étkezni menjünk!»

Midőn látta, hogy az ifju félénken mozduatlanul állva maradt, karon fogta fáradtan mosolygott rá, mint egy igazán fáradt kimerült asszony, ingadozva ment le vele a lépcsőn és az étterembeléptek.

De a szegény holandók sorsa Demokleszkardként függ egy láthatatlan fonalon mindnyájunk feje fölött. Így Ariberti is azt hitte, hogy most minden kívánsága szerint megy, midőn — nem sok híja volt, hogy egy halszállkától meg nem fult.

A szállodatulajdonos a ki annyira belé volt bolondulva a 40-es számú grófnőbe hogy nem tartotta méltóságán alulnak személyesen szolgálni ki őt és időről időre megkérdezte, hogy tetszik-e lakása, vagy nem kíván-e valami mást, ezüst tányéron egy levelet hozott neki.

«Sürgöny a grófnő részére.»

És illedelmes meghajlással nyújtotta át neki.

Elza egy fejbiczentéssel köszönte ezt meg és körülnézett; de alig olvasta el a táviratot, elpirult mosolygott és zavartnak látszott. Gyorsan átnyújtotta Cecilianak.

«Ez az őrnagytól van.» gondolta magában tüstént Praudino és ez volt az a pillanat, mikor a szálla torkába akadt.

Cecilia anyjára nézett összeráncolta homlokát annak jeléül, hogy ért valamit; Elza kacsingatott reá.

«Férjedtől van.» mondá mosolyogva és daczára a rizspornak egészen elvörösödött, azután pedig folytató: «tudni akarja vajjon szerencsésen érkezünk-e meg.»

Mély lélegzetet véve emelte fel fejét Praudino mert ezen szavakra a szálla kijött torkából és a jó fiu egészen megvigasztalódva még Gegio fölött sem boszankodott már, pedig ez kenyérgolyóbisokkal dolálta őt és épen szemén találta.

Szegény Praudino! De jobb is volt az így neki, mert különben is igen felületes megfigyelő volt.

A következő napon Badoero az Arany gondolába jött és azt izentette Ariberti grófnak, hogy három órára legyen a gőzhajon.

Két óra ötven perczkor Ariberti hidon volt Elzával, Gegióval és Cecilával a ki kezében egy szürke lábtakarót h-zott közepén a Navaredok ezimerével és koronájával, miután nem szeretett a kemény fapadokon ülni.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Ő Felsége születésnapja.

Budapest, dkt. 1. (Saját tud. táv.)

A pártok vezetői megállapodtak abban, hogy ő felségének születésnapján tartandó szent misén a Mátyás-templomban a házülése előtt diszmagyarban megjelennek. Mise végén pedig ülésezni fognak a képviselőházban.

Miniszterválság.

Budapest, okt. 1. (Saját tud. távirata.)

A békeszerződés elfogadása előtt hirtelen kitört a miniszterválságja közvéleményre igen rossz hatással volt. A király, a ki még Tatoiiban van holnap érkezik ide és átveszi a kabinet lemondását. A Delyanisz-minisztériumot általános valószínűtlennek tartják. Ellenben azt beszélnek, hogy Delyanisz-párti minisztériumot alakítanak Zaimi elnöke alatt és Delyanisz nélkül. Valószínű azonban, hogy az új kabinet bvalicziós lesz.

Az osztrák költségvetés.

Budapest, október 1. (Saját tudósít. táv.)

Bécsből írják: Bilinski pénzügyminiszter be-terjeszti az 1898. évi költségvetési előirányzatot mely szerint az összükséglet 715.920.827 frttal, az összfedezet 719.900.282 frttal irányoztatik elő és így a fölösleg 3.979.455 frt. Az 1897. évi kiadások, melyekben az engedélyezett póthitelek is foglaltatnak, 690.122.258 frttal, a bevételek 690.132.696 frttal és a fölösleg 10.438 frttal voltak előirányozva és így az 1898. évi fölösleg 3.969.017 frttal volna nagyobb

a mult évinél, mely azonban a közös kiadások fedezésére szükséges összegek beállítása után tetemesen redukálódni fog.

(A.) Szükséglet.

Az 1898. évre előirányzott összükséglet 715.920.827 frt, ami a tavalyi 690.122.258 frtnyi összükséglettel szemben 25.798.569 frtnyi emelkedés.

A közösügyi kiadások az 1897. évre engedélyezett számokkal vétettek fel a költségvetésbe, mivel a közös költségvetés még alkotmányos tárgyalás alá nem vonhatták. E költségvetés előrelátható emelkedése már előirányzati fölöslegnél lett figyelembe véve és így e fölösleg az illető szükséglet beszámítása után legfeljebb egy millió frtra fog alászállni.

A belügyminiszteriumi előirányzat 2.112.566 frttal magasabb a mult évinél.

A honvédelmi miniszterium előirányzata 978.51 frttal magasabb, a vallás és közoktatásügyi miniszteriumé 1.256.475 frttal, a pénzügyminiszteriumé 8.805.129 frttal, a kereskedelmi miniszteriumé 2.118.745 frttal, a vasutminiszteriumé 2.550.790 frttal, a földmivelésügyi miniszteriumé 271.943 frttal, az igazságügyi miniszteriumé 3.028.279 frttal magasabb az 1897. évi szükséglettel szemben.

A nyugdíjak előirányzata 520.150 frttal emelkedett; a subventiók és dotatiók-é 1.201.375 csökkent.

Az államadóság fejezete 2.416.051 frtnyi emelkedést mutat.

(B.) Fedezet.

Az összfedezet 719.900.282 frttal irányoztatik elő, az 1897. fedezet 690.132.696 frt, így az 1898. évre előirányzott fedezet 29.767.586 frttal magasabb a mult évinél.

A belügyminiszterium bevételi többlete 152.253 frttal, a vallás és közoktatásügyi miniszteriumé 81.750 frttal, a pénzügy miniszteriumé 22.633.406 frttal, a kereskedelemügyi miniszteriumé 2.234.160 frttal, a vasuti miniszteriumé 2.023.540 frttal, a földmivelésügyi miniszteriumé 699.988 frttal magasabban irányoztatik elő. Az államadóságoknál a bevételi hiány 1.963.548 frt.

A beruházások céljaira, a melyeket a beruházási kölcsön kötvényeinek kibocsátása által fedeznek, 1898-ra szükséges 29.179.780 frt, illetőleg az 1.524.050 frtnyi fedezet levonása után 27.655.730 frt, míg az 1897. esztendőben, csak 25.352.190 frt volt ily czimen felvéve, úgy, hogy az új költségvetésben 2.303.540 frtnyi emelkedés van.

A »Történelmi társulat« diszgyűlése.

Budapest, október 1. (Saj. tud. táv.)

A »Történelmi társulat« diszgyűlést tartott, melyen gróf Kunn Géza tartott lendületes, szép felolvasást. Felolvasásaután a püspök szólalt fel s kijelentette hazafias érzelmű gyönyörű szép beszédében hogy a társulatnak alapító tagja kívánni. Hazafias érzelmű beszéde valóságos extazisba hozta a közgyűlést Perczekig tartó taps és éljenzés követe beszédét. A diszgyűlés befejeztével pedig az egész gyűlés folytonos éljenzés mellett kísérté ki a püspököt kocsijához.

Tüntetés egy egyetemi tanár ellen.

Budapest, okt. 1. (Saját tud. táv.)

Ismeretes Simon egyetemi tanárnak azon szigorúsága, melylyel az egyetemi polgárokkal szemben viseltetik. Ez okozta azt, hogy az egyetemi ifjuság »abzug«

„ki vele” szavakkal fogadta. Ez az ab-
czugolás hosszú ideig tartott, míg végre
a zajongók eltávoztak. Timonellenjelöltje
Hoch János, Mezőkövesdre lett áttéve,
ez alkalomból.

Fenyegető pestis.

Budapest, okt. 1. (Saját tud. távirata.)
Bombayból írják, a pestis fenyegető módon
terjed. A múlt héten 60 haláleset fordult elő.
Kuracheeben újra fellépett a pestis.

Provizorium.

Budapest, okt. 1. (Saj. tud. táv.)
Egész megbízható helyről jelentik, hogy
a kormány a provizoriumot előzetes jó-
váhagyás elnyerhetéseért a király eléter-
jesztette.

Tifusragály.

Budapest, október 3. (Saját tud. táv.)
A tifuszragály Maidstoneban folyton növeks-
zik. Eddig 1100 megbetegedés és több újabb
haláleset fordult elő.

KÖZGAZDASÁG.

A bortörvény végrehajtása.

Az Agrár Értesítő jelenti, hogy jó forrásból
vett értesülése szerint a bortörvény új végre-
hajtási rendelete már eddig is igen jó hatást
gyakorolt a borkereskedelemre, a mennyiben
már rövid idejű életbeléptetése óta több keres-
kedőt 10—15 ezer forinttal is etmarasztaltak
a törvénybe ütköző cselekmény miatt. Igen üd-
vös volna, ha az új végrehajtási rendeletet az
érdekeltek behatóan megismernék, mert annak
intenzív hatása csak ez által lenne biztosítva.

Az új rendelet, mely e hónapban lépett
életbe, tudvalevőleg az 1893: XXIII. tczikk vég-
rehajtási rendelete, mely az előző hasonló rende-
letet hatályon kívül helyezi. Az új rendeletet
a földművelésügyi miniszter egy nemrégiben
tartott ankét kívánságaihoz képest készítette el.
Lényegesebb intézkedései pedig ezek:

Megállapítja a megengedett és tiltott szereket
melyekkel bort javítani, kezelni lehet, de bort,
csinálni nem lehet. A pont így hangzik:

„Minden más anyagnak, mint pl. a viznek,
saccharinnak s — a carmel és a szafílor kivételével
— más növényi vagy ásványi festőanyagoknak,
kártyafestékeknek, glicerinnek, salich-savnak, tama-
rinda-kivonatnak, zamat-kivonatnak, bármiféle es-
senciának, szagosító olajoknak vagy egyéb folya-
dékknak (borzamatoknak, extraktumoknak), továb-
bá a jelen szakaszban megengedettől eltérő midő-
ségű szesznek (konyaknak), czukorneműeknek, kén-
nek, sávpótló, savtalanító és derítő szereknek stb.
a musthoz illetőleg a borhoz való keverése, vagy
a must, illetőleg a bor kezelésénél való használata
föltétlenül tilva van: következképpen azok a bor-
rok, melyeknek készítésénél vagy kezelésénél ilyen
anyagok használtak valamint az előző bekezdés-
ben foglalt rendelkezésébe ütköző módon kezelt
mustok és borok is mesterséges boroknak tekintendők.”

A következő pontok a külföldről behozott bo-
rok beszerzését a pezsgő, az ürmös, a törkölybor
és a gyümölcsbor meghatározását tartalmazzák, míg
az 5. § a törkölybor és gyümölcsbor forgalomba
hozásának módozatát írja elő, különösen kiemelve,
hogy a borok csak megfelelő felirattal ellátva, hor-
dókban és üvegekben és csak oly helyiségekben
árusítható, melyek szintén ily feliratokkal jelezvők.

Hogy a törkölybor (csigér; löre) készítéséről for-
galomba hozatala a rendeletnek megfelelően történ-
jék, a következő ellenőrzési mód állapítatik meg:

A községi előjáróságok (rendezett tanácsu, va-
lamint törvényhatósági joggal felruházott városokban
a tanács által e részben megbízott tisztviselő, Buda-
pesten az illetékes kerületi elöljáró) minden köz-
ségben, a melyben szőlőművelés van, a szüret fol-
yama alatt, de legkésőbb annak befejezésétől

számított öt nap alatt, pontosan összeírják, hogy
minden egyes szőlőbirtokosnak mennyi szőlőtörkölye
van. Ezen összeírás alapján pontos kimutatás ké-
szítendő két példányban, a melynek egyike a jelen
rendelet 11. §-ában megnevezett illetékes elsőfoku
hatóságokhoz terjesztendő be, másika pedig az
összeíró előjáróságnál (illetőleg községnél) megőri-
zendő. A községi előjáróság (község) köteles a
szőlőtörköly felhasználását, valamint azt is ellenőrizni
hogy a szőlőbirtokos a szőlőtörkölyét csak egyszer
szer használhassa fel törkölybor készítéséhez. Kö-
telesek továbbá: az összes közlekedési intézetek,
ha valamelyik állomásra törkölybort szállítottak, a
jelen rendelet 11. §-ában megnevezett illetékes ha-
tóságnak azonnal bejelenteni, hogy törkölybor szál-
lították, a kötelesek egyszersmind azt is
kimutatni, hogy ki és hol adta fel a szállítmányt,
továbbá, hogy az hány hordóból áll, mennyi a tar-
talmak kinek a címére érkezett.

A 7. § a borvidékeket állapítja meg s megtiltja
a bornak oly származásu hely megnevezésével való
forgalomba behozását, honnét a bor tényleg nem
származott. Fontos e pont következő passzusa:

„Hazai borok és külföldi borok összeházasítá-
sából előállított keverék hazai termésű bor gyanánt,
vagy hazai borvidéknek vagy termelési helynek a
főntiek szerint megengedett neve és jelzése alatt
csak abban az esetben árusítható és hozható forga-
lomba, ha a keverékben a hazai termésű, vagy az
illető borvidék vagy hegy bora jelegének teljesen
megfelel és föltéve, hogy a hozzáadott külföldi bor
az egész mennyiség 25 százalékát nem haladja túl.

A 8-ik és a következő pontok a büntetéseket
és a büntető eljárást szabályozzák s figyelmükbe
ajánlják az eljáró hatóságnak, hogy az enyhítő kö-
rülmények csak föltéve figyelemre méltó esetekben
és megfontolva vegyék figyelembe. Utasítanak to-
vábbá az eljáró hatóságok, hogy a borforgalmat ál-
landóan ellenőrizzék s kihágások esetén az eljárást
hivatalból indítsák meg. A vonatkozó pont a kö-
vetkező:

Az előző §-ban megjelölt elsőfoku hatóságok
kötelesek folytonos éber figyelemmel őrködni a fe-
lett, hogy a közigazgatásilag hatáskörükbe tartozó
területen, az 1893. XXIII. t.-c., illetőleg a jelen
rendelet rendelkezéseibe ütköző italok ne készítsen-
nek, ne gyártassanak, se pedig forgalomba ne ho-
zassanak, továbbá, hogy a törvény, illetőleg a jelen
rendelet által tiltott egyéb cselekmények el ne kö-
vetessenek; másrészt kötelesek az elsőfoku hatósá-
gok minden igyekezetükkel oda hatni, hogy az el-
követett kihágások fölfedeztessenek s elkövetők meg-
felelő büntetésben részesüljenek.

E czélból kötelesek az első foku közigazga-
tási hatóságok a boreladással vagy kiméréssel fog-
lalkozó kereskedőket, illetőleg vendéglősöket és
korcsmárosokat folytonosan, a bortermelőket pedig
különösen a szüret alkalmával s az ezt követő,
időszakban figyelemmel kísérni. Továbbá kötelesek
az említett hatóságok a kereskedelmi pinczében
bormérésekben és borelárusító helyiségekben és ál-
talában mindenütt, ahol eladásra szánt bor raktá-
tozva van, nappal, a rendes ünnepi órákban, mi-
az illető helyiségek nyitva vannak, a házijog meg-
sértése és feltűnés keltés nélkül váratlan ellenőr-
zési szemléket tartani.

Legfontosabb intézkedései azonban a végre-
hajtási rendeletnek azok, melyek az állandó bor-
ellenőrző bizottságok felállítását és hatáskörét írják
körüli. Ily bizottságok minden szolgabírói járásban,
rendezett tanácsu városokban, Budapesten minden
kerületben felállítandók s feladatuk a borforgalom-
nak az 1893: XVIII. t.-cz. szempontkól való meg-
figyelése, az elkövetett kihágások tekintetében az
az illetékes hatóságok, valamint az idézett tör-
vénybe ütköző kihágások által jogaikban sértett
érdekkörök nyomravezetése s a kihágások kideríté-
sére irányuló eljárásuk megkönnyítése.

Hegyközségi közgyűlés. A fugyi-vásár-
helyi hegyközség választmánya ma, szombaton
délután 4 órakor ülést tart Karakas Károly
hegyközségi elnök szőlőjében. Holnap vasárnap
délután fél 3 órakor pedig a szőlőtulajdonosok
tartják meg a hegyközségi közgyűlést, ugyan-
csak az elnök szőlőjében. Ekkor tüzik ki a szü-
ret megtartásának határidejét.

Meghívó. A Sebes-Körözs vízszabályozó s
ármentesítő társulat Nagyváradon a saját iroda-
helyiségében 1897 évi október hó 9-ik napján
délután 3 órakor közgyűlést tart, melyre az
érdekeltség tisztelettel meghívatik.

Tárgyak:

1. Meghatalmazások elbírálása.
2. A nagyméltóságú pénzügyi m. kir. minisz-
ter urnak 68068—97. sz. rendelete a fenttartási
kiadások liquidációja alapján esedékessé vált adó-
visszatérítés és utalványozás tárgyában.
3. A nagyméltóságú földművelésügyi m. k. mi-
niszter urnak 50797—97. sz. leirata a társulatot
érdeklő régi iratok beszerzése tárgyában.
4. Az 1898. évi költégelőirányzat megállapi-
tása.
5. Bizottsági jelentés az Ölyvös szabályozása
tárgyában.
6. Jelentés a társulat ügyei és folyó munkála-
tairól.
7. Javaslat a társulati alapszabályok módosi-
tása tárgyában.
8. Tiszavölgyi társulat deczemberi közgyűlésére
megbízottak választása.
9. Folyó ügyek.

Nagyváradon, 1897 szept. 38.

Gr. Csáky Lajos, m. k.
társ. elnök.

SZERKESZTŐI POSTA.

Lancelot. Az első bizony sokáig váratot-
magára, de hisszük, a következők gyorsabban jön-
nek egymásután. Mi sem gondoltuk, hogy más eszt
közre legyen szükség, de a bárom hónapos hallga-
tás már-már megingatta előbbi véleményünket.
Üdvözlét.

K. R. Gyergyó Sz.-Miklós. Megkaptuk, de
a nyáron sokáig nem lévén itthon, sok baj volt a
kéziratok átolvasásával. A jövő héten sorát ejtjük.

NAGYVÁRADI SZINKOR.

Nagyvárad, 1897. évi október 2-án.

Saltarelli Angolle olasz színtársulatával.

FELEMELT HELYÁRAK.

AZ ERKÖLCSI HALOTT.

Dráma.

Kezdeté 7, vége fél 10 órakor.

Holnap, vasárnap:

Salvini Gusztáv, a világhírű tragikus bucsufelléptével

OTHELÓ.

Tragédia 3 felvonásban.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Különösen figyelemre méltó a hírneves

Dr. FORTI-féle sebtapasz,

de csak a valódi.

Ezen sebtapasz rendkívüli gyógy- és fájda-
lomesillapító hatása által leggyorsabb gyógyulást
eszközöl mindennemű sebeknél — égés sebeknél
különösen azonnali fájdalomcsillapítással — va-
lamint egyéb legkülönbözőbb külbajokban. A női
emlőgyulladásnál biztos eredménnyel alkalmazatik.
A csomagok ára a legkisebbeké 35 kr., a közép-
nagyságuké 50 kr., a legnagyobbaké 1 frt, hasz-
nálati utasítással együtt. Minden nagyobb város
gyógyszertárában kapható.

Ezen gyógytápasz készítője: Forti László,
Budapest, II-ik kerület, Iskola-utca 28. szám.

Óva intjük a t. közönség megtévesztésé-
vel nevével és ugyanazon cím alatt forgalomba
hozott, az eredetivel azonban miben sem hasonló
hatástalan utánzásoktól. Ez okból a Forti-féle
sebtapasz csak akkor fogadható el a Forti-féle
sebtapasz gyanánt, ha a használati utasítás
védjeggyel és azonkívül a csomagok külsején
is látható Forti László eredeti kézzjeggyel van
ellátva, a csomagok pedig neve kezdőbetűivel
F. L. lepecsételve vannak.

Tessék tehát ezeket figyelmére méltani s mindig
így kérni:

Dr. Forti-féle sebtapasz

(Forti László eredeti gyártmány.) 292 1—10

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. évi majus 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.					
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	2 23	Budapest ind.	9 15	2 15	5 45	8 30	7 05	P.-Ladány ind.	1 31	4 01	6 02	2 40	6 12
B.-Hunyad >	12 20	6 39	8 37	7 54	4 59	Nagykátá >	10 20	3 25	7 54	10 16	9 06	Debreczen >	3 05	5 30	8 00	4 07	7 —
Csucsá >	12 52	7 08	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	10 37	Érmihályfalva érk.	4 06	6 44	9 17	5 09	— 40
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17	Szá. v. Sz. v. Sz. v. Sz. v. V. v.					
Rév >	1 34	7 46	10 08	9 30	6 13	Sáp >	—	—	12 25	2 27	5 38	Érmihályfalva ind.	6 47	11 17	5 40	9 18	—
Élesd >	† 1 48	† 7 58	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalú >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen >	8 40	12 36	8 15	10 31	3 48
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány érk.	9 46	1 45	9 45	11 38	5 24
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.					
Várad-Velenceze >	2 25	8 33	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56	Szá. v. Sz. v. Sz. v. Sz. v. V. v.					
Nagyvárad érk.	2 30	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen i.	8 35	4 17	Nagy-Léta-	5 25	1 05
Nagyvárad ind.	2 37	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad érk.	2 11	7 08	1 48	3 42	7 22	Sáránd >	9 31	5 11	Vértés ind.	—	—
Püspöki >	—	—	8 51	11 42	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 15	2 06	3 58	1 22	H.-Bagos >	9 46	5 26	M.-Pályi >	5 47	1 30
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze >	2 25	—	2 30	4 05	1 31	H.-Pályi >	10 08	5 46	H.-Pályi >	6 03	1 48
M.-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46	M.-Pályi >	10 23	6 00	H.-Bagos >	6 22	2 07
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6 47	2 34
B.-Ujfalú >	3 14	9 22	12 29	12 05	4 16	Élesd >	† 3 04	† 7 56	3 21	4 56	2 50	Vértés érk.	10 46	6 20	Debreczen é.	7 25	3 18
Sáp >	—	—	12 47	12 26	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Sáránd—Derecske.					
Báránd >	—	—	1 01	12 42	4 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08	Sáránd ind.	9 41	5 21	Derecske ind.	6 00	1 49
P.-Ladány >	3 56	10 03	1 34	1 19	5 31	Bucsa >	—	—	4 27	6 05	4 36	Derecske érk.	10 00	5 40	Sáránd érk.	6 20	2 09
Szolnok >	5 31	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 17	9 7	4 53	6 32	5 13	Derecske—Sáránd.					
Nagy-Káta >	6 25	12 41	4 45	5 00	—	B.-Hunyad >	4 50	9 07	5 32	7 16	—	Sáránd ind.	9 41	5 21	Derecske ind.	6 00	1 49
Budapest érk.	7 40	1 50	6 20	7 00	—	Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 34	—	Derecske érk.	10 00	5 40	Sáránd érk.	6 20	2 09

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 04	7 57	Ósi >	10 30	4 36	7 44	Kurtics >	5 39	11 49	10 07
Less >	10 48	4 56	8 06	Orosháza >	5 39	11 54	9 38	Less >	10 48	4 56	8 06	Békes-Csaba >	7 01	2 33	4 50
Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Gyula >	7 01	2 33	4 50	Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Sarkad >	7 27	3 05	5 26	Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Kötegyán >	11 46	† 5 57	9 37	Kötegyán >	† 7 56	3 39	6 09	Kötegyán >	11 46	† 5 57	9 37	Kötegyán >	† 7 56	3 39	6 09
Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Szalonta >	8 28	4 10	6 47
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Gyula >	12 21	6 34	10 21	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Csaba >	2 10	7 22	4 42	Less >	9 04	5 00	7 51	Békes-Csaba >	2 23	7 17	4 32	Less >	9 04	5 00	7 51
Orosháza >	3 10	8 32	5 48	Ósi >	9 21	5 19	8 15	Kurtics >	3 28	8 20	5 38	Ósi >	9 21	5 19	8 15
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 30	Arad érk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 30

Egyházi és egyleti zászlók.

Kitüntetve: Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.

Kitüntetve: Deés 1879. — Budapest 1885. 1896.

Magyarország legrégebbi egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS utóda,

József főherceg és Klotild főhercegnő ö császár és királyi fenségeinek udvari szállítója
BUDAPEST, IV. ker., Váci-utca 14-ik szám. — Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dűsan felszerelt
egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges
tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT,

Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat. — Egyházi és társulati lobogók.

Tűzoltók, iskolásgyermekek, Mária-társulati, ipartársulati, dallegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.
Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy meg-
aranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

Nagy választék arany-, ezüst- és selyemhímzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kivanatra bérmentve küldök.

Műhímezés.